

Sygn. akt II K 469/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2021 roku

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Wojciech Langer**

Protokolant: Katarzyna Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2021 roku

sprawy **J. C. (1)**

syna S. i K. z domu T.

urodzonego (...) w N.

oskarżonego o to, że:

w dniu 16 grudnia 2019 roku w Komendzie Miejskiej Policji w N. będąc uprzedzonym o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1a k.k. oraz pouczonego o uprawnieniach wynikających z art. 183 k.p.k., składając zeznania mające służyć za dowód w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w N. do sygn. akt (...) o przestępstwo z art. 198 k.k., z obawy przed pociągnięciem go do odpowiedzialności karnej zeznał nieprawdę zaprzeczając kontaktom seksualnym pokrzywdzoną oraz, aby przebywał z nią na ogródkach działkowych, nie korzystając z prawa do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania,

tj. o przestępstwo z art. 233 § 1a kk

uniewinnia oskarżonego J. C. (1) od zarzuconego mu aktem oskarżenia czynu, a kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Formularz UK 1	Sygnatura akt	II K 469/20	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie			

<p>wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.</p>			
<p>USTALENIE FAKTÓW</p>			
<p>0.1.Fakty uznane za udowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Oskarżony</p>	<p>Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)</p>	
<p>1.1.1.</p>	<p>J. C. (1)</p>	<p>w dniu 16 grudnia 2019 roku w Komendzie Miejskiej Policji w N. będąc uprzedzonym o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1a k.k oraz pouczonym o uprawnieniach wynikających z art. 183 k.p.k., składając zeznania mające służyć za dowód w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w N. do sygn. akt (...) o przestępstwo z art. 198 k.k., z obawy przed pociągnięciem go do odpowiedzialności karnej zeznał nieprawdę zaprzeczając kontaktom seksualnym z pokrzywdzoną oraz, aby przebywał z nią na ogródkach działkowych, nie korzystając z prawa do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania, tj.</p>	

		<i>o przestępstwo z art. 233 § 1a kk</i>	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
Prokurator Prokuratury Rejonowej w N., 19 czerwca 2019r., wszczął śledztwo (...) w sprawie doprowadzenia niezdolnej do rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem ze względu na upośledzenie umysłowe M. K. do obcowania płciowego przez wstępnie ustalonego sprawcę w dokładnie nieustalonym czasie i miejscu w miesiącu marcu/kwietniu 2019r., to jest o przestępstwo z art. 198 kk. Postępowanie to zostało wszczęte na skutek zawiadomienia złożonego przez D. W. (opiekuna całkowicie ubezwłasnowolnionej M. K.) w dniu 15 czerwca 2019r., w którym jako potencjalnego sprawcę podała ona mężczyznę o danych J. C. (1), ze wskazaniem adresu zamieszkania J. C. (1), z zeznań przesłuchanego tego samego dnia K. K. (2) wynika, że sprawcą może być J. C. (1), jego nazwisko podała również, przesłuchiwana (...) córka M. K., E. K.. W toku tego śledztwa, 5 września 2019r. w trybie art. 185c kpk, została przesłuchana M. K., podając, iż	postanowienie o wszczęciu śledztwa, zaświadczenie o ustanowieniu opieki, postanowienie o umorzeniu śledztwa,	k. 21 (akt (...)), 12 (akt (...)), 180 (akt (...)).	

utrzymywała relacje z J. C. (1).

J. C. (1) był w toku wymienionego śledztwa przesłuchiwany w charakterze świadka 16 grudnia 2019r., będąc pouczonym o "odpowiedzialności karnej za zeznania nieprawdy lub zatajenie prawdy (art. 233 § 1 kk) i za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy (art. 233 § 1a kk) oraz art. 183 kpk". Po czym zeznał, że z M. K. nie łączyły go bliższe kontakty, nie przyjeżdżał po nią pod ośrodek, nie zabierał jej na żadne ogródki działkowe, nie współżył z nią i nie doszło między nimi ani do stosunku płciowego ani do żadnej innej czynności seksualnej, nie płacił jej też za tego typu czynności. W chwili opisanego wyżej przesłuchania J. C. (1) był rozważany jako potencjalny sprawca czynu zabronionego na szkodę M. K..

Prokurator Prokuratury Rejonowej w N. postanowieniem z 19 grudnia 2019r. umorzył śledztwo w sprawie kilkakrotnego doprowadzenia do obcowania płciowego niezdolnej do rozpoznania czynu i kierowania swoim postępowaniem ze względu na upośledzenie umysłowe M. K. w okresie marca i kwietnia 2019r. w N., to jest o przestępstwo z art. 198

kk w zw. z art. 12 kk. Jako przyczynę umorzenia wskazano brak znamion czynu zabronionego. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika między innymi, iż "nie jest możliwe uznanie, że J. C. (1) kilkakrotnie odbywając stosunek płciowy z M. K., wykorzystał jej bezradność albo wynikający z upośledzenia umysłowego brak zdolności do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem".			
zeznania D. W.	3, 103		
zeznania K. K. (2), zeznania E. K.,	6, 11, 103, 104		
zeznania M. K.	13		
protokół przesłuchania J. C. (1) w charakterze świadka z 16 grudnia 2019r.	29		
wyjaśnienia J. C. (1)	102		
zeznania M. J. (1)	108		
J. C. (1) nie był dotychczas karany. W dacie wskazanej w akcie oskarżenia, to jest 16 grudnia 2019r., brak było podstaw do kwestionowania jego poczytalności.	karta karna	42, 100	
opinia biegłych lekarzy psychiatrów	53, 75		

0.1.Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1.2.1.			
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
OCena DOWOdów			
0.1.Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.1	postanowienie o wszczęciu śledztwa, zaświadczenie o ustanowieniu opieki, postanowienie o umorzeniu śledztwa,	Treść i autentyczność orzeczeń wydanych w toku postępowania PR (...) oraz wymienionych dokumentów, nie budziła żadnych wątpliwości, dlatego zostały one wykorzystane przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.	
zeznania D. W.	Składała ona zawiadomienie, które spowodowało wszczęcie postępowania PR (...), wskazując w nim jako potencjalnego sprawcę J. C. (1) (taka pisownia w protokole), podając przy tym adres jego		

	<p>zamieszkania. Adres ten jest tożsamy z adresem oskarżonego. Świadek, składając zawiadomienie, dodała, iż nie zna mężczyzny z którym miała spotykać się M. K., podała więc jego nazwisko tak jak je usłyszała. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż już w zawiadomieniu chodziło o J. C. (1). Przed Sądem zeznała ona, iż nie wie jakie zeznania składał J. C. (1). Sąd dał wiarę jej relacji i wykorzystał ją w powyższym zakresie do dokonania ustaleń faktycznych.</p>	
<p>zeznania K. K. (2), zeznania E. K.,</p>	<p>Mąż M. K. - przesłuchiwany w ramach postępowania PR (...), tego samego dnia, kiedy D. W. składała zawiadomienie - stwierdził, iż dowiedział się, że jego żona utrzymuje relacje z J. C. (1). Nazwisko oskarżonego wskazała w swoich zeznaniach, składanych 19 czerwca 2019r., także córka M. E. K.. Osoby te nie miały wiedzy na temat tego co J. C. (1) zeznał 16 grudnia 2019r. Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne i w zakresie jakiego dotyczą wykorzystał je przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.</p>	
<p>zeznania M. K.</p>	<p>Pokrzywdzona w postępowaniu PR (...), zeznawała 5 września 2019r. w trybie art. 185c kpk, przed Sądem i opisała</p>	

	w swoich zeznaniach relację z J. C. (1), podając jego pełne imię i nazwisko.	
karta karna	Obrazuje dotychczasową niekaralność oskarżonego.	
opinia biegłych lekarzy psychiatrów	Biegli przebadali ambulatoryjnie oskarżonego, analizując całość dostępnej dokumentacji medycznej i stwierdzili brak podstaw do kwestionowania jego poczytalności. Sąd uznał ich opinię za jasną, pełną i rzetelną, podzielił zawarte w niej wnioski i wykorzystał je przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.	
wyjaśnienia J. C. (1)	W swoich wyjaśnieniach J. C. (1) potwierdził, że 16 grudnia 2019r. złożył zeznania opisane w zarzucie. W tym zakresie jego relacja, jako nie budząca wątpliwości, stała się podstawą dla dokonanych wyżej ustaleń.	
zeznania M. J. (1)	Policjantka, która przeprowadzała przesłuchanie J. C. (1) 16 grudnia 2019r. Podała ona jakich pouczeń udzieliła świadkowi, oraz, że skoro J. C. (1) był pouczony o treści art. 183 kpk, to prawdopodobnie był rozważany jako potencjalny sprawca. Sąd dał wiarę jej zeznaniom i posłużył się nimi przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.	

<p>0.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
	zeznania E. G., zeznania B. L., zeznania T. L.	Nie miały one wiedzy ani na temat zeznań złożonych przez oskarżonego 16 grudnia 2019r., ani tego czy polegały one na prawdzie. Dlatego też Sąd nie wykorzystał ich relacji przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.	
<p>PODSTAWA PRAWNA WYROKU</p>			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.2. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		

Związłe o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.3. Warunkowe umorzenie postępowania		
Związłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz związłe o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
#	3.4. Umorzenie postępowania		
Związłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz związłe o powodach umorzenia postępowania			
#	3.5. Uniewinnienie	I	J. C. (1)
Związłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz związłe o powodach uniewinnienia			
J. C. (1) został oskarżony o to, że w dniu 16 grudnia 2019 roku w Komendzie Miejskiej Policji w N. będąc uprzedzonym o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1a k.k oraz pouczone o uprawnieniach wynikających z art. 183 k.p.k., składając zeznania mające służyć za dowód w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w N. do sygn.			

akt PR (...) o przestępstwo z art. 198 k.k., z obawy przed pociągnięciem go do odpowiedzialności karnej zeznał nieprawdę zaprzeczając kontaktom seksualnym z pokrzywdzoną oraz, aby przebywał z nią na ogródkach działkowych, nie korzystając z prawa do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania, to jest o przestępstwo z art. 233 § 1a kk.

Przepis ten penalizuje zachowanie osoby, która będąc sprawcą czynu określonego w § 1, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu. Wcześniejszy paragraf zaś penalizuje zachowanie osoby, która składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę. Tym samym, by rozważyć odpowiedzialność z art. 233 § 1a kk konieczne jest najpierw ustalenie, iż osoba taka jest sprawcą, czynu opisanego w art. 233 § 1 kk.

Konstytucja RP gwarantuje, każdemu przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, prawo do obrony we wszystkich jego stadiach (art. 42 ust. 2). Wykładnia norm konstytucyjnych nie powinna odbywać się

poprzez odesłanie do regulacji niższego rzędu, w tym ustawowych. Przepis ten wymaga "wykładni w związku z art. 2 [Konstytucji, stanowiącym, iż Rzeczypospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej] i tego rodzaju wykładnia prowadzi do wniosku, że prawo do obrony przysługuje wszystkim, przeciwko którym prowadzone jest lub może być prowadzone jakiegokolwiek postępowanie o charakterze represyjnym, a zatem przysługuje także na etapie poprzedzającym wszczęcie postępowania" (P. Tuleja [red.] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2019, s. 153). W związku z tym, konstytucyjne prawo do obrony aktualizuje się już momencie pierwszej czynności podjętej przez organy procesowe, skierowanej przeciwko osobie i zmierzającej do jej ścigania, co niekoniecznie musi oznaczać formalne postawienie jej zarzutów, tym samym osoba, wobec której skierowano takie czynności, korzysta już z prawa do obrony, które powinno mieć charakter realnej ochrony przed zarzutami (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 grudnia 2010r., I KK

58/19). W związku z tym, jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w cytowanym orzeczeniu, "nie popełnia przestępstwa z art. 233 § 1 ani § 1a osoba przesłuchiwana w charakterze świadka, gdy składa zeznania, z obawy przed narażeniem samego siebie na odpowiedzialność karną, w granicach własnej odpowiedzialności karnej (...). Dopuszczalność pociągnięcia do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1a kk osoby, która z obawy o narażenie samego siebie na odpowiedzialność karną przesłuchiwana jest w charakterze świadka i zeznaje nieprawdę - obejmować może wyłącznie zeznania, których treść zawiera pomówienia winnej osoby lub nieprawdziwe okoliczności nie związane ze sprawstwem czynu i potencjalną odpowiedzialnością karną przesłuchiwanego".

W sprawie o przestępstwo z art. 198 kk (PR (...)) J. C. (1) od momentu zawiadomienia z 15 czerwca 2019r. był wskazywany jako potencjalny sprawca, choć doszło do wskazania go z błędną pisownią nazwiska, jednak podano jego dokładny i prawidłowy adres. Nazwisko to zostało już prawidłowo podane w zeznaniach

K. K. (2) złożonych także 15 czerwca 2019r. i samą pokrzywdzoną w tamtym postępowaniu M. K., która zeznawała 5 września 2019r. Na osobę oskarżonego, choć z błędnie zapisanym nazwiskiem wskazywała także w zeznaniach z 19 czerwca 2019r. E. K.. Wszczynając śledztwo w sentencji postanowienia wprost wskazano, iż istnieje wstępnie ustalony sprawca. Ponadto w postanowieniu o przedłużeniu okresu śledztwa z 19 listopada 2019r. wskazano, iż należy przesłuchać J. C. (1) – między innymi na okoliczność czy stosował on przemoc wobec M. K., i kontaktów między nią, a J. C. (1), przy czym jego przesłuchanie miało być poprzedzone pouczeniem o treści art. 183 § 1 kpk i 233 § 1a kk. Tym samym J. C. (1) w chwili przesłuchiwania go 16 grudnia 2019r. był adresatem czynności organów procesowych skierowanych przeciwko niemu i zmierzających do ścigania go. Z powyższego wynika, że był on adresatem tego typu czynności już od momentu wszczęcia śledztwa. Potwierdziła to w swoich zeznaniach M. J. (2), policjantka przesłuchująca J. C. (1) 16 grudnia 2019r., podając, że był on rozważany wówczas jako sprawca. Tym samym

składając zeznania tego dnia korzystał ze swojego konstytucyjnego prawa do obrony w znaczeniu materialnym, mógł w wybrany przez siebie sposób bronić się przed zarzutami lub potencjalnymi zarzutami. Treść składanych przez niego zeznań negowała kontakty seksualne z M. K., mieściły się więc one w prawie do obrony. W związku z tym nie mógł on wypełnić znamion czynu zabronionego z art. 233 § 1a kk, jego czyn nie był bowiem bezprawny, nie mógł więc stanowić przestępstwa. Dlatego też Sąd uniewinnił go i kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności

Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności

inne zagadnienia

<p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę</p>		
<p>7. <i>Koszty procesu</i></p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>I</p>	<p>W związku z uniewinnieniem oskarżonego kosztami procesu Sąd obciążył Skarb Państwa.</p>	
<p><i>Podpis</i></p>		